

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Centrumskolan,
Centrumskolan i Helsingborg AB, Helsingborgs
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Centrumskolan i Hbg avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Centrumskolan i Helsingborg i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Under rektors ledning behöver lärarna utveckla gemensamma metoder för att se till att elever regelbundet får möjlighet att delge sina synpunkter om undervisningens innehåll och upplägg samt utveckla former för att elevernas synpunkter beaktas i planeringen och genomförandet av arbetet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver se till att skolenhetens klagomålshantering kan göras oberoende av rektorn.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **10 juni 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:6113) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer med kontinuitet och med olika metoder upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar. Underlagen för den fortlöpande uppföljningen och analysen består bland annat av lärarnas redovisning av elevernas kunskapsresultat, resultat på nationella prov, resultat från läs- och matematikdiagnoser samt resultat från prov och uppgifter som rapporteras in genom skolans gemensamma lärplattform, inklusive terminsvisa kartläggningar av elevernas kunskapsprogression. Rektorn för tillsammans med övriga lärare i arbetslaget gemensamma diskussioner om utvecklingen av skolans gemensamma värdegrundsarbete. Dessa diskussioner beaktas av rektorn i den sammantagna analysen. Då rektorn även är lärare på skolan deltar hen aktivt i samtliga delar av skolans dagliga arbete och får genom både formaliserade möten och informella samtal med lärare och elevhälsopersonal en bild av vilka utvecklingsbehov som finns på skolenheten samt lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning och deras värdegrundsarbete. På skolenheten går mellan 6–12 elever i varje årskurs vilket gör att rektorns uppföljning främst sker på individbasis. Enligt rektorns analys är det så pass få elever i varje klass så individuella skillnader kan ge stort statistiskt utslag utan att för den skull vara vägledande. Med anledning av storleken på elevgrupperna görs inte statistiska jämförelser som kan påvisa eventuella skillnader i resultaten över längre tidsperioder. Rektorn har emellertid möjlighet att göra sådana jämförelser genom sparad dokumentation och inför varje uppföljning görs jämförelser av resultaten mot föregående läsår. Rektorn drar slutsatser och

söker förklaringar till olika resultat. I sin analys har rektorn kunnat konstatera att skolan har en hög måluppfyllelse som håller i sig över tid och att eleverna, med enstaka undantag, når kunskapskraven. Det framgår också att det återkommande finns elever som når högt över kunskapskraven. Även om skolans måluppfyllelse inte försämrats har rektorn likväl i sin uppföljning av elevernas progression kunnat konstatera att vissa moment gällande läsförståelse och matematik tar längre tid för eleverna att lära sig jämfört med tidigare år. Rektorn har därför planerat för en kommande satsning i läsförståelse och matematikkunskaper.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelningen har en koppling till de behov som har identifierats. För att möta elevernas behov av förbättrad läsförståelse så har rektor gett lärare i uppdrag att driva en utvecklingsinsats för att öka elevernas läsförståelse. Insatser inom skolans värdegrundsarbete inkluderar Rektorn har också tillsatt resurser för att lättare kunna göra främjande och åtgärdade elevhälsoinsatser genom att anställa en skolsköterska och organiserat samverkan med närliggande skolas elevhälsa som nyttjas vid behov.

Rektorn följer kontinuerligt upp skolans värdegrundsarbete och analyserar gemensamt med lärare och elevhälsa behov av insatser regelbundet. Skolans värdegrundsarbete leds av rektorn genom ett kvalitetshöjande arbete som bland annat innefattar ledarskap i klassrummet, metoder för inkluderande arbetssätt i undervisning samt metoder för att aktivt diskutera värdegrundsfrågor inom ramen för undervisningen. Detta arbete är en del av en utvecklingsinsats som pågått som fortlöpande på skolan under en längre tid. Arbetet följs upp genom regelbundna gemensamma möten med skolläda och lärare där pågående arbete utvärderas och modifieras utifrån vad uppföljningen visar.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har skapat en organisation som främst bygger på samverkan lärare emellan inom varje stadie där det kollegiala lärandet bedrivs utifrån de olika utvecklingsområden som rektorn beslutar om i samråd med sin huvudmannakollega. Vidare utgår rektorns uppföljning av vilket avtryck gemensamma metoder och arbetssätt ger i undervisningen, samt att skolans övriga förhållningssätt tillämpas på ett likvärdigt sätt främst genom arbetslagens egna utvärderingar och enskilda samtal med lärare. Det kollegiala lärandet för att utveckla undervisningen är ofta en påbyggnad av tidigare insatser som modifieras utifrån de behov som rektorn identifierat i sin analys av behoven hos de olika arbetslagens elever. Metoder, såsom de som ingår i skolans relationsskapande arbetssätt och ledarskap i klassrummet samt generella anpassningar får lärare sedan i uppdrag att lära sig och sedan utvärdera kollegialt. Det framgår att det finns

en nära samverkan mellan lärarna i respektive arbetslag och att nya lärare får en introduktion i skolans gemensamma rutiner.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorns uppföljning är bred i bemärkelsen att hen analyserar kunskapsresultat, trygghetsresultat och anmälan om kränkande behandling på individnivå. Rektorn har i sin analys inte kunnat konstatera någon skillnad i vare sig kunskapsresultat eller måluppfyllelse mellan pojkar och flickor. Dock har rektorn kunnat identifiera skillnader i resultaten mellan pojkar och flickor i enskilda fall under enstaka år, men kan av dessa exempel inte se några tydliga skillnader som är återkommande över tid. Den enkät som används som ett av underlagen för värdegrundsarbetet revideras så att jämförelser mellan pojkars och flickors resultat på gruppnivå kommer synliggöras tydligare, något som tidigare saknats. Tidigare enkätundersökningar och kartläggningar av elevernas upplevelse av lärares bemötande på skolan tyder dock på att eleverna inte upplever att lärare behandlar elever olika beroende på deras könsidentitet. Vidare framgår att rektorn förutom skolans enkäter också i informella sammanhang aktivt efterfrågar elevernas upplevelse av jämställdhet på skolan och beslutar om insatser på individnivå för att utjämna skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat, även om insatserna inte uttalat riktar sig mot elever med en specifik könstillhörighet. Rektorns medvetenhet om skolans jämställdhetsuppdrag visar sig också i att hen beslutat om vissa insatser för att förebygga ojämlikhet på skolan bland annat genom att införa könsneutrala toaletter och föra diskussioner om bemötande samt undvika slentrianmässig uppdelning av elever i pojk- och flickgrupper. Vidare framgår att lärare ofta för diskussioner om normer och bemötande inom lärarkollegiet samt diskuterar hur de arbetar med jämställdhet inom ramen för undervisningen. Vidare undersöker rektorn tillsammans med lärare undervisningsmaterial i syfte att motverka begränsande könsstereotyper i undervisningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa, lektionsobservationer samt inkommen dokumentation

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Det framgår att undervisningen är både strukturerad och varierad med såväl aktivt lärarstöd som tydligt fokus på lärandemålen. Lärarna ger ett tydligt lärarstöd och tydliggör syftet med undervisningen för eleverna antingen på lektionerna eller på skolans lärplattform. Vidare utgår lektionerna från en fast struktur som oftast består av en inledning där målet med dagens lektion beskrivs och med en genomgång. Det kan exempelvis för äldre elever röra sig om att målet med lektionen är att eleverna ska lära sig om Sveriges geografi eller förbereda sig för nationella prov. Lärarna förklarar för eleverna på ett sätt som gör att det framgår vad lektionen ska handla om och knyter ofta an till frågor som elever haft med sig från föregående lektion. Lektionens utformning är anpassad efter elevernas ålder och mognad, bland annat genom att lärarna använder bildstöd och skolans digitala lärplattform på olika sätt utifrån elevernas ålder. Eleverna har också tillgång till lektionsplaneringen via en digital lärplattform. För äldre elever innefattar informationen på lärplattformen ofta vilka kunskaper och färdigheter som eleven måste visa för att nå de olika betygsstegen kopplat till bedömningskriterierna. När eleverna arbetar med något som är nytt för dem håller läraren längre genomgångar och ställer i samband med genomgångarna ofta fördjupande frågor till elever för att försäkra sig om att eleverna förstår vad det är de ska göra och varför. I de flesta fall är målet med lektionen och syftet med varför eleverna ska lära sig vissa saker tydligt formulerade och för de äldre eleverna är syftet också formulerat utifrån vad läraren ska bedöma enligt kunskapskraven. Lärarna

ser i de flesta fall till att eleverna på ett balanserat sätt får växla mellan olika arbetssätt, exempelvis genom att de får arbeta enskilt, i par eller i grupp och att eleverna får skriva texter av olika slag eller se på film. För att utöka variationen innehåller lektionerna ibland också olika rörelsemoment och lekar kopplade till ämnesinnehållet, och även de äldre eleverna som får delta i lekar eller dramatiseringar kopplat till undervisningens tema. Det är få elever i klasserna vilket underlättar för läraren att övervaka och kommentera samtliga elevers arbete och snabbt hjälpa elever som signalerar att de behöver stöd. Under elevernas självständiga arbete stöttar lärare eleverna i arbetet genom att fortlöpande ställa riktade frågor till elever enskilt under arbetets gång om hur arbetet fortlöper. Lärare ber också eleverna berätta hur de tänker när de löser uppgifter och lyssnar uppmärksamt på elevernas förklaringar och ger återkoppling till eleven under lektionen. Lärarna gör ofta kortare summeringar av arbetet för att stämna av hur arbetet fortlöper eller för att fånga upp återkommande frågor och spegla dessa i helklass. Lektionerna avslutas vanligen med att eleverna får ställa undan sitt arbetsmaterial och ofta håller läraren en kort summering med eleverna och påminner dem om vad de ska göra på följande lektion. Det förekommer även ibland att läraren gör en återkoppling till lektionens målsättning vid lektionens avslut.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation. Lärarna ger eleverna återkommande återkoppling på uppgifter de arbetar med under lektionerna och uppmuntrar eleverna. Genom sina kommentarer på elevernas arbete gör lärarna det tydligt för eleverna vad det är de gör bra och vad de kan göra för att utvecklas ännu mer. Tillsammans med eleverna går läraren också igenom veckoschema över vilka sidor eleverna ska arbeta med i böckerna och vilka delar i ämnesinnehållet eller arbetsmoment som eleverna själva kan få välja inriktning över. Lärarna visar också för eleverna att de har höga förväntningar på dem, bland annat genom att se till att även elever som inte räcker upp handen får svara på frågor och genom att återkommande be eleverna utveckla och förklara sina svar. Lärare riktar sig tydligt till samtliga elever i undervisningen och visar att hen förväntar sig att eleverna följer med. Därutöver framgår att elever förväntas prova själva eller fråga en klasskamrat innan de ber lärare om hjälp som ett sätt att både visa höga förväntningar på eleverna genom att uppmuntra dem att ta eget ansvar, samt utmana eleverna.

Lärarna anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt så att undervisningen stimulerar och utmanar eleverna. Lärarna på mellanstadiet

tar fram veckoplaneringar som i vissa fall är individuellt utformade både för elever som ligger längre fram i sin kunskapsutveckling och de elever som behöver mer stöd för att nå målen. Det framgår också att lärare under utvecklingssamtal med eleverna på både låg- och mellanstadiet följer upp elevens progression tillsammans med eleven och undersöker om det finns något särskilt eleven vill arbeta med individuellt inom ramarna för generella mål och kunskapskrav. Eleverna kan då få möjlighet att göra egna uppgifter som exempelvis att redovisa för klassen eller läraren. Vissa lärare låter elever välja fritt bland uppgifter utan koppling till aktuellt ämne. Lärarna förmedlar också värdet av att eleverna vågar fråga om de inte förstår, bland annat genom att lärarna i samband med undervisningen visar för eleverna att misstag och fel kan vara en viktig del av lärandet.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att elevernas inflytande över arbetsformer och innehållet i undervisningen varierar mellan lärare. De flesta lärarna utformar undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande bland annat genom att de i vissa ämnen får bedöma och jämföra resultat på egna prov och uppgifter. Lärare synliggör elevernas progression och låter eleverna prova olika sätt att lära sig på bland annat genom att både elever och vårdnadshavare får ett veckobrev över varje veckas planering på skolans lärplattform där eleverna och vårdnadshavare får en överblick över hur det har gått för eleven i de olika momenten. På mellanstadiet använder lärarna avstämning av elevernas veckobeting för att diskutera med eleverna hur det går i ämnet och eleverna får också aktivt diskutera sin kunskapsutveckling i samband med utvecklingssamtal.

Även om lärarna i flera fall tar hänsyn till elevernas förkunskaper och intressen i utformningen av undervisningen framgår att lärarna inte arbetar metodiskt för att involvera eleverna i planeringen av undervisningen. Vissa lärare har tydligare metoder för utvärdering än andra och några lärare gör ett slags prov för att testa elevernas förkunskaper inför ett nytt arbetsområde. Lärarna brukar exempelvis fråga elever vilket upplägg på undervisningen som eleverna föredrar, och eleverna ges i viss mån möjlighet välja innehåll och former för undervisningen genom att de får välja hur de vill redovisa sina kunskaper och vad de vill fördjupa sig i, vilka böcker de vill läsa och om de föredrar exempelvis att redovisa eget arbete muntligt eller skriftligt. Flera lärare låter eleverna utvärdera lektioner eller lektionsinslag med olika muntliga metoder. Lärare använder sig ibland av exittickets för att ta reda på vad eleverna tyckte om lektionen vid lektionsslut. Huvudsakligen låter lärarna eleverna utvärdera undervisningen efter ett arbetsområde genom att

läraren frågar eleverna om vad som fungerade bra eller dåligt samt vad eleverna tyckte var roligt och vilket arbetssätt de föredrar. På lågstadiet brukar eleverna utvärdera skoldagen som helhet under den sista lektionen för dagen. Lärarna har i vissa sammanhang tipsat varandra om hur man kan arbeta med olika arbetsområden utifrån elevernas synpunkter. Det framgår att flera lärare använder elevernas synpunkter främst i den individuella planeringen och i de fall lärare diskuterar elevernas synpunkter sker det i de arbetslag där lärarna arbetar tätt, men det varierar i vilken grad elevernas synpunkter tillvaratas och omsätts i lärarens planering.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Under rektors ledning behöver lärarna utveckla gemensamma metoder för att se till att elever regelbundet får möjlighet att delge sina synpunkter om undervisningens innehåll och upplägg samt utveckla former för att elevernas synpunkter beaktas i planeringen och genomförandet av arbetet.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna visserligen har vissa möjligheter att påverka undervisningens genomförande, men att det på skolan som helhet saknas ett samlat grepp för att se till att eleverna regelbundet får utvärdera undervisningen och att lärarna använder elevernas synpunkter som del av den egna lektionsplaneringen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna inledningsvis gemensamt diskuterar i vilka former och med vilken regelbundenhet eleverna ska ges möjlighet att utvärdera och lämna synpunkter på undervisningen. Förslagsvis kan rektorn inventera hur olika lärare arbetar med att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, vilka metoder som används och hur det fungerar. Arbetet kan med fördel införlivas i lärarnas gemensamma arbete med att följa upp undervisningen i arbetslagen och samverkas med eleverna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt inkommen dokumentation samt offentlig statistik.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Granskningen visar att personalen under rektors ledning bedriver ett samlat arbete för att främja studiero på skolan. Skolans förebyggande arbete gällande studiero inkluderar eleverna genom att de tillsammans med lärarna beslutar om reglerna för att skapa och bibehålla studiero för respektive klassrum. Lärare låter exempelvis eleverna dramatisera olika situationer för att synliggöra vad som kan leda till brister i studiero och gemensamt diskutera olika sätt att skapa studiero. Det främjande arbetet för studiero bygger på att lärare arbetar med gemensamma metoder som tillämpas av lärarna för att skapa en lugn miljö på lektionerna. Lärarna framhåller vikten av att skapa goda relationer med eleverna. Såväl äldre som yngre elever får företrädesvis muntliga tillrättavisningar om de stör på lektionerna. Det framgår att lärarna använder det relationsskapande arbetssättet tillsammans med kartläggning av elevernas interaktioner med vuxna på skolan som ett sätt att skapa goda förutsättningar för såväl trygghet som studiero. Lärarnas åtgärdande metoder är anpassade efter elevernas ålder och undervisningen bedrivs i klasser med få elever, vilket i sig skapar goda förutsättningar för studiero. Vidare är lärarnas möjligheter att gemensamt diskutera strategier och förhållningssätt goda inom respektive arbetslag och det framgår att samtliga lärare samverkar för att ha gemensamma strategier för att skapa och bibehålla studiero. Skolans uppföljning av de främjande och förebyggande insatserna för studieron sker genom samtal med elever och genom enkäter vilka visar att såväl lärare som elever bedömer studieron som god.

Arbetet för trygghet

Under rektorns ledning arbetar personalen trygghetsfrämjande på ett medvetet och riktat sätt. Kartläggning av elevernas upplevelse av trygghet på skolan sker genom återkommande analys av elevenkäter, underlag från skolsköterskans hälsosamtal samt lärarnas kartläggningar av elevernas upplevelse av kontakt med lärarna som del i skolans relationsskapande arbete med eleverna. Underlaget innefattar även lärarnas egna kartläggningar av det relationsskapande arbetet på skolan, inklusive elevernas tilltro till vuxna på skolan. Vidare framgår att skolan har en tydlig rutin för hantering av kränkningsärenden som samtliga lärare är införstådda med. Eleverna deltar också i det förebyggande arbetet genom att ge förslag på åtgärder för att förbättra tryggheten i skolmiljön och har exempelvis infört särskilda regler för att förebygga otrygghet i samband med rastaktiviteter såsom regler för pingis och regler för fotbollsplanen.

Utifrån sådant som framkommit av underlagen har rektorn identifierat behov av insatser för att förbättra tryggheten på skolan bland annat genom tydlig ansvarsfördelning för personal på rasterna. Vidare har skolan som förebyggande och främjande åtgärd förstärkt relationsskapande åtgärder riktat mot specifika elever. Det framgår också att eleverna på skolan bland annat genom värdegrundsarbetet får kunskaper om risker med sociala medier och nätkränkningar. Rektorn leder också arbetet med att följa upp och utvärdera tidigare insatta åtgärder genom regelbundna återkopplingar med skolans elevhälsopersonal och lärare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg, 5. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning. Nedan följer

Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och huvudman samt inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar lärares bedömningar i alla årskurser och ämnen i syfte att identifiera eventuella avvikelser. Det framgår att rektorn är lärare på skolan och tillsammans med en annan lärare är skolans huvudman. Dessa två lärare har huvudansvaret för undervisningen i årskurs 4-6 där elever får både betyg och omdömen. Rektorns insyn i hur betygen förhåller sig till resultat på nationella prov måste därför bedömas som god, och rektor har i sin analys av avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg funnit få eller inga avvikelser och samtliga avvikelser har rektorn på grund av skolans storlek, snabbt följt upp och efterfrågat förklaring till på individnivå. Gällande övriga lärares underlag för omdömen och betyg tar rektorn del av dessa på skolans gemensamma lärplattform och rektorn följer också upp lärares bedömningar genom återkommande samtal i samband med analysen av elevernas progression som ligger till grund för lärarens bedömning.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor. Rektorn organiserar verksamheten så att lärarna regelbundet diskuterar frågor som rör bedömning, tolkning av styrdokument och elevprestationer. Lärarna har inplanerad mötestid för att arbeta med bedömningsfrågor, där lärarna exempelvis jämför olika elevers uppgifter och resonerar om vilken bedömningsnivå som är lämplig i olika fall. Utöver detta använder lärarna progressionsanalyser för att bedöma elevernas kunskapsnivå inför att de sätter omdömen eller betyg på eleverna som ett sätt att kvalitetssäkra likvärdigheten i bedömningen. Samtliga lärare har tillgång till bedömningsstöd som också används för att stärka likvärdigheten i betygssättning och omdömen. Vidare brukar rektorn för att vara säker på sin egen bedömning ofta använda äldre nationella prov som extra underlag för sina bedömningar och även planera sin undervisning i nära anslutning till de nationella provens utformning. Det framgår att lärarna under rektorns ledning använder bedömningsstöd och offentligt tillgängliga nationella prov i såväl i gemensam planering av undervisningens examinationsmoment med lärare som undervisar i samma eller närliggande ämnen och som underlag för sina diskussioner om likvärdighet i omdömen och betyg. Dock saknas förutsättningar för lärare i exempelvis moderna språk och praktiskt-estetiska ämnen att göra sambedömningar i sina ämnen, då de är ensamma på skolan i att undervisa

i dessa ämnen. Rektorn har emellertid inlett samverkan med en närliggande skola och undersöker möjligheten att stötta dessa lärare med sambedömning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom området men vill påtala vikten av att rektorn ombesörjer att lärare som saknar möjlighet att kvalitetssäkra omdömen och betyg med ämneskollegor på skolan ges sådana möjligheter, förslagsvis genom samverkan med andra skolor.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 3, 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och representant för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar till stor del ansvar för att det finns en långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för undervisningen. Huvudmannen följer upp förutsättningarna för undervisningen på ett konkret sätt och skolans lokaler är väl anpassade för den undervisning som bedrivs. Huvudmannen följer regelbundet upp skolans behov av lärverktyg i dialog med lärarna. Utifrån dessa uppföljningar har huvudmannen ombesörjt att de lärverktyg och lärplattformar som används idag är välfungerande, samt att lokalerna är väl anpassade efter verksamhetens behov. Huvudmannens långsiktiga planering innefattar även att se till att utrustning som behövs för att anpassa undervisningen finns tillgänglig och att läromedel och läroböcker finns tillgängliga och är uppdaterade. Det framgår också att huvudmannen fattat ett långsiktigt beslut om att inte låta skolan expandera trots att möjligheten för detta finns givet elevunderlaget i skolans upptagningsområde. Detta grundar sig i att huvudmannen har för avsikt att

säkerställa att skolans pedagogiska modell med få elever i varje klass och nära kontakt mellan elever, lärare och vårdnadshavare i den specifika miljö där skolan är belägen kan fortgå. Huvudmannen följer också upp behov av personal, satsningar och fortbildning. Med enstaka undantag är samtliga lärare legitimerade även om det finns lärare anställda som delvis saknar behörighet för den undervisning de bedriver. Det framgår dock att huvudmannen har god kännedom om vilken kompetens obehöriga lärare har och planerar att vidta åtgärder för att stötta dessa lärare.

Behovsanpassat stöd till rektor

Huvudmannen ger stöd till rektorn utifrån de behov som uppstår utifrån rektorns egna bedömningar och önskemål efter avvägningar som rektorn gör tillsammans med huvudmannakollegan som har huvudansvaret för verksamhetens ekonomi. Det framgår att rektorn och huvudmannakollegan har forum i form av särskilda möten för att fatta självständiga beslut utanför sina roller som rektor respektive lärare. Dialoger om rektorns förutsättningar att vara en pedagogisk ledare utgår från att huvudmannen gör självständiga bedömningar av rektorns eller verksamhetens behov genom rektorns egen analys av verksamheten. Det samlade stödet från huvudmannen är därför inte begränsat till enbart sådant som rektorn ger signaler om då rektorns huvudmannakollega har det ekonomiska ansvaret för verksamheten. Huvudmannen har exempelvis beslutat att tillsätta resurser för att anställa viss elevhälsopersonal på skolan och fördelar i dialog med rektorn resurser vid behov av inköp av läromedel och utrustning samt elevhälsotjänster, såsom specialpedagog vid behov.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och måluppfyllelse vad gäller nationella mål och likvärdighet, men saknar möjlighet att göra utredningar av eventuella klagomål riktade mot rektorn oberoende av rektorn. Rektor är tillsammans med lärarkollega även huvudman för skolan och gör i rollen som huvudman självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och måluppfyllelse vad gäller nationella mål och likvärdighet. Huvudmannen sammanställer det systematiska kvalitetsarbetet i en kvalitetsrapport efter varje läsår och gör en självständig analys av behov av satsningar utifrån rektorns uppföljning. För att balansera det inflytande som rektorn har indirekt i egenskap av huvudman och för att kunna lösa eventuella tvistefrågor mellan de två representanter för huvudmannen som är anställda som rektor respektive lärare i skolverksamheten finns två styrelseledamöter som inte är anställda i den dagliga skolverksamheten. Huvudmannen har därutöver delat upp ansvaret för ekonomi och budget på ett sätt som syftar till att underlätta för huvudmannen att göra självständiga bedömningar på huvudmannanivå.

Det framgår också att huvudmannen har tydliga rutiner för klagomålshanteringen som även kommunicerats till personal och vårdnadshavare om hur de ska gå tillväga vid klagomål. Rutinerna kommuniceras vid läsårsstart och finns lätt tillgängliga i skrift på skolans hemsida. Det finns hänvisningar till hur vårdnadshavare kan gå vidare med sina klagomål till andra instanser som inte har huvudmannaskap över den fristående skolan. Emellertid framstår ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn avseende klagomål som otydlig, då det av praktiska skäl är problematiskt för huvudmannen att utreda klagomål gällande rektorn på ett oberoende sätt. Det framgår att huvudmannen saknar tydliga rutiner för huvudmannen att utreda eventuella klagomål riktade mot rektorn på ett tillräckligt opartiskt och oberoende sätt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver se till att skolenhetens klagomålshantering kan göras oberoende av rektorn.

Skolinspektionens granskning visar att rutinerna för klagomålshantering inte beskriver hur huvudmannen ska utreda klagomål utan att rektorn är inblandad. Enligt huvudmannens rutiner för hantering av klagomål ska eventuella ärenden som rör rektorn diskuteras i styrelsen. Eftersom rektorn ingår i styrelsen innebär det att hen i sådana fall skulle utreda sitt eget arbete, vilket medför en risk att utredningen av klagomål mot rektorn varken kan hanteras opartiskt eller oberoende av huvudmannen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen utarbetar rutiner för hur klagomålsärenden ska hanteras opartiskt genom att det görs oberoende av rektorn. Detta kan exempelvis göras genom att utarbeta tydliga rutiner för hur sådana ärenden ska behandlas utan att rektorn deltar i diskussionerna om sitt eget arbete. Vidare bör huvudmannen i sin kommunikering av klagomålshantering avstå från att hänvisa till instanser som saknar tillsynsansvar och inte har huvudmannaskap över skolans undervisning. Skolinspektionen påminner huvudmannen om att en kommun enbart har tillsynsansvar över en enskild huvudmans förskoleverksamhet och fritidshem.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Tomas Karlsson

Föredragande
Signerat av: Tomas Karlsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Fredrik Joneman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med representanter för huvudmannen
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 12 och 13 november 2024. Besöket genomfördes av utredarna Tomas Karlsson och Fredrik Joneman.

Centrumskolan är en fristående F-6 skola belägen i Helsingborgs kommun och har Centrumskolan i Helsingborg AB som huvudman. Vid granskningsbesöket hade skolan 66 elever. Huvudmannens styrelse består av rektorn för skolan och en ekonomiskt ansvarig som båda också är anställda som lärare vid skolenheten och är ägare av verksamheten. Därutöver består styrelsen av två ledamöter som inte har anställning vid skolenheten. Skolans rektor är även skolchef.